

DET KOOPERATIVA SVERIGE - DE STÖRSTA FÖRETAGEN 2019

Svensk Kooperation är opinionsbildare för den kooperativa företagsformen. Initiativtagare till denna partipolitiskt och religiöst obundna organisation är LRF, KF, HSB, och Arbetsgivarföreningen KFO.

Svensk Kooperation bidrar med kunskap om Kooperationen, påverkar och driver opinion i frågor som rör de kooperativa och ömsesidiga företagens villkor och potential.

DET KOOPERATIVA SVERIGE
– DE STÖRSTA FÖRETAGEN 2019

Författare: Curt-Olof Mann

**SVENSK
KOOPERATION**

Citera oss gärna men ange källan.
www.svenskkooperation.se
Stockholm 2020

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	4
INLEDNING	6
- Några anmärkningar om urvalet	7
DE STÖRSTA KOOPERATIVA FÖRETAGEN - EN ÖVERSIKT	9
- Familjerna	13
VAD GÖR DE STÖRSTA KOOPERATIVA FÖRETAGEN?	14
- Några exempel	17
FÖRETAGEN OCH MEDLEMMARNA	20
- Verksamhet och typ av medlem	24
DE ÖMSESIDIGA BOLAGEN	27
DET KOOPERATIVA SVERIGE ÄR ÄNNU STÖRRE	28
- Mer verksamhet och större värden	31
STATISTIK	32

SAMMANFATTNING

För sjätte året i rad har Svensk Kooperation sammanställt fakta om de 100 största kooperativa företagen och de största ömsesidiga bolagen i Sverige. Den här gången utifrån företagens årsredovisningar för 2019.

De 100 största ekonomiska föreningarna hade förra året en sammanlagd omsättning på 298 miljarder kronor och de nio rikstäckande ömsesidiga bolagen hade under samma period sammanlagda inbetalda premier på 193 miljarder kronor. Tillsammans har företagen en omsättning på 491 miljarder kronor och upp emot 100 000 personer anställda.

Omsättningen hos de 100 största ekonomiska föreningarna har sedan 2018 ökat med 11 miljarder kronor. De största ömsesidiga bolagens omsättning har ökat 14 miljarder kronor. Totalt har de kooperativa och ömsesidiga företagens omsättning alltså ökat med 25 miljarder kronor mellan 2018 och 2019.

I rapporten har uppgifter hämtats från offentliga register och databaser, årsredovisningar och företags hemsidor och sedan sammanställts och analyserats. På **www.svenskkooperation.se/goda-affarer** finns en beskrivning av varje företag samt de uppgifter som samlats in. Där finns också stora möjligheter att sortera, filtrera och jämföra företagen i rapporten utifrån olika parametrar.

Listan representerar en stor spännvidd. Det största företaget – Arla, det enda som inte är en helt svensk ekonomisk förening – hade en omsättning på 110 miljarder kronor, medan det minsta, Väst-anviks Folkhögskola, omsatte 39 miljoner. Sju av företagen hade 1000 anställda eller fler, medan fem stycken helt saknade anställda. I Sverige finns fem stora kooperativa ”familjer” som 2019 tillsammans omfattade 87 ekonomiska föreningar. Vi har valt att i rapporten summera varje familj till ett samlat företag.

De 100 ekonomiska föreningarna i rapporten representerar 17 olika verksamhetsfält, där några av de vanligaste är jordbruk och livsmedel, energi, transporter, utbildning, bygg och anläggning samt personlig assistans.

Rapporten inkluderar även ömsesidiga bolag, en juridisk form som i Sverige förekommer endast inom livförsäkrings- och sakförsäkringsverksamhet. Några av Sveriges största försäkringsbolag är ömsesidiga, och i denna rapport ingår de nio största.

De 100 kooperativa företagen i denna rapport motsvarar runt två procent av samtliga ekonomiska föreningar. Till det kooperativa Sverige hör också 20 000 bostadsrättsföreningar och även verksamhet med starka kooperativa inslag i andra juridiska former. Dessutom finns stora verksamheter och tillgångar hos hushåll och företag som har skapats och växt tack vare medlemskap i ekonomiska föreningar. Det kooperativa Sverige är alltså ännu större än det som täcks in i undersökningen.

INLEDNING

Svensk Kooperation vill öka kunskapen om kooperativt företagande och kooperativa och ömsesidiga företag i Sverige. Det gör vi bland annat genom denna rapport, som är den enda sammanställning som finns om de stora kooperativa och ömsesidiga företagen i Sverige. För sjätte året i rad har nu landets största kooperativa och ömsesidiga företag kartlagts. Uppgifterna har hämtats från offentliga register och databaser, årsredovisningar och företagshemsidor.

För ett framtida Sverige med mer Kooperation behövs inspiration, politisk vilja och rätt förutsättningar. Sådant kan växa ur kunskap om den Kooperation som faktiskt finns och vad den betyder för samhället. Kunskap som behöver finnas hos alla i Sverige som har möjlighet att bidra till utvecklingen. Den här utforskande kartläggningen är ett sätt att öka kunskapen och väcka intresse för att lära sig än mer om kooperativa och ömsesidiga företag.

De 100 kooperativa företagen på listan är de med den högsta omsättningen under 2019. Dessa har kartlagts med hjälp av företagsregistret hos SCB samt årsredovisningar och andra uppgifter från Bolagsverket och från företagen. Även de ömsesidiga försäkringsbolagen finns med i denna undersökning, vilket har resulterat i en lista med nio stycken rikstäckande företag.

Samtliga ingående företag finns listade i slutet av rapporten.

Rapporten ger en både fördjupad och breddad bild av det kooperativa Sverige, vilket dock inte betyder att den är komplett. Det resonerar vi kring i det sista avsnittet.

Några anmärkningar om urvalet

De företag vi har kartlagt är i första hand ekonomiska föreningar. Enligt lag har den juridiska formen ekonomisk förening starka kooperativa drag¹. Bland annat det så kallade kooperativitetskravet som säger att medlemmarna ska delta i verksamheten. En ekonomisk förening kan inte som ett aktiebolag vila på externa ägare som bara har ett kapitalintresse i företaget. Antalet medlemmar måste vara minst tre och det ska vara öppet för vem som helst att bli medlem om verksamheten tillåter. En grundregel är att varje medlem har en röst vid föreningsstämman, oavsett hur stort insatskapital hon eller han har. Undersökningar visar att ekonomiska föreningar fungerar kooperativt även i praktiken². För denna rapport har vi även kartlagt de ömsesidiga bolagen, en annan juridisk form med kooperativa drag.

Genom avgränsningen till ekonomiska föreningar och ömsesidiga bolag är det tydligt vilka företag som är aktuella för kartläggningen. Men för att få en mer heltäckande bild av det kooperativa företagandet i Sverige skulle även andra former behöva kartläggas. Förutom bostadsrättsföreningarna även aktiebolag och ideella föreningar, där det också förekommer organisationer med starka

kooperativa drag. Dessa är dock betydligt svårare att identifiera än de ekonomiska föreningarna. I det sista avsnittet går vi något närmare in på detta. I kartläggningen har verksamhet i aktiebolagsform inkluderats när den ingår i en koncern med en ekonomisk förening som moderföretag.

De flesta svenskars bild av det kooperativa företagandet i landet domineras antagligen av fem "familjer", nämligen Lantmännen och lantmannaföreningarna; OK-föreningarna; KF-Coop och konsumentföreningarna; Fonus Ekonomisk förening och Begravningsföreningen Fonus Öst samt HSB Riksförbund och de regionala HSB-föreningarna. Utöver dessa finns ytterligare några relativt välbekanta stora företag, kanske främst Riksbyggen, Södra Skogsägarna och Arla. I en kartläggning av de största kooperativa företagen i Sverige är alla dessa självskrivna. Vi har valt att räkna var och en av de fem "familjerna" som ett företag. Det gör att listan i denna version omfattar totalt 182 ekonomiska föreningar, varav familjerna står för 87³. Övriga 95 företag av de 100 består vart och ett av en ekonomisk förening.

¹ Den vanligaste kooperativa formen i Sverige är bostadsrättsföreningen som är en variant på ekonomisk förening. Enligt SCB:s företagsregister var det i november 2019 8 000 ekonomiska föreningar och nästan 21 000 bostadsrättsföreningar som var aktiva företag. Sveriges största bostadsrättsförening, Brf Masthugget i Göteborg, omsatte 2018 80 miljoner kronor och hade 15 anställda. Vi har valt att lämna bostadsrättsföreningar utanför kartläggningen. Däremot är Sveriges stora bostadsrättsorganisationer med.

² Se bearbetningar av enkätresultat från Tillväxtverkets undersökning Företagens villkor och verklighet, i Curt-Olof Mann, Företag med fokus på hur och varför – om kooperativt företagande i praktiken, Coompanion 2014.

³ Med bortfall av uppgifter för några av dessa. Det kan påpekas att det i de fem "familjerna" finns enskilda ekonomiska föreningar som inte har tillräckligt stor omsättning för att på egen hand komma med på listan, men som nu räknas in i familjens samlade omsättning.

Folkets Hus och folkhögskolorna är två "familjer" där företag förenas av idéer, värdegrund, profil och liknande. Bland folkhögskolorna återfinns många ekonomiska föreningar och bland landets Folkets Hus är formen helt dominerande. Dock är inte dessa båda familjer affärsmässigt sammanhållna på sätt som motsvarar de fem stora kooperativa familjerna. Samma sak gäller Maskinringarna som för närvarande är 15 till antalet sammanslutna i den gemensamma organisationen Sveriges Maskinringar. Därför hanterar vi de ekonomiska föreningarna i dessa familjer var och en för sig.

Den aktuella kartläggningen inleddes med att ett första urval gjordes bland samtliga ekonomiska föreningar i SCB:s företagsregister hösten 2020. Detta omfattade 402 ekonomiska föreningar som enligt de registrerade uppgifterna hade minst 20

anställda eller minst 20 miljoner kronor i omsättning. Därefter söktes årsredovisningar för verksamhetsåret 2019 först hos Bolagsverket⁴, därefter på företagets hemsida och i sista hand genom en direkt förfrågan hos företaget. Om vi inte kunde få tag på årsredovisningen föll företaget bort från kartläggningen. De aktuella uppgifterna hämtades sedan från de 100 företag som visade sig ha den högsta omsättningen.

Nummer 100 på 2019 års lista över de största kooperativa företagen har drygt 39 miljoner kronor i omsättning. Samtidigt finns runt 40 ekonomiska föreningar som med viss sannolikhet har större omsättning än så men vars årsredovisningar vi saknar⁵. Vår förhoppning är att vi vid kommande uppdateringar ska få tillgång till uppgifter från fler företag.

⁴ En ekonomisk förening är inte skyldig att lämna årsredovisning till Bolagsverket om den har en nettoomsättning som är högst 80 miljoner kronor, en balansomslutning som är högst 40 miljoner kronor och har högst 50 anställda i medeltal. Om den två år i rad överskrider två av dessa värden ska den lämna årsredovisning, anställda och samtidigt momsfrä verksamhet vars omsättning inte registreras i SCB:s företagsregister. Årsredovisningen från 17 av dessa ger dem en plats på 100-listan. Samtidigt saknar vi årsredovisning från 23 stycken.

⁵ Av de 81 ekonomiska föreningar (utöver familjerna) som enligt SCB:s företagsregister i augusti 2020 hade en omsättning på minst 50 miljoner kronor, saknar vi årsredovisning från 12 stycken. Vidare fanns också 46 ekonomiska föreningar som enligt uppgifterna i registret hade 50 eller fler anställda och samtidigt momsfrä verksamhet vars omsättning därför inte registrerats i SCB:s företagsregister. Årsredovisningen från 18 av dessa ger dem en plats på 100-listan. Samtidigt saknar vi årsredovisning från 25 stycken.

DE STÖRSTA KOOPERATIVA FÖRETAGEN - EN ÖVERSIKT

De 100 företag som vi har identifierat som de omsättningsmässigt största kooperativa företagen i Sverige 2019 hade tillsammans en omsättning på 298 miljarder kronor. Till den summan kan läggas de största ömsesidiga företagens sammanlagda omsättning (premieintäkt och premieinkomst) på 193 miljarder kronor. Tillsammans hade alltså de aktuella ekonomiska föreningarna och de ömsesidiga företagen 491 miljarder kronor i omsättning.

I totalsummorna döljer sig en betydande spännvidd mellan företagen. Det största, Arla, omsatte 110 miljarder kronor 2019⁶. Av de helsvenska företagen är Lantmännen med de 21 medlemsföreningarna det största, med en omsättning som är knappt hälften av Arlas. Som ytterligare en jämförelse kan nämnas att sista företaget på listan

(Carlborgsons gård/Västanviks folkhögskola) omsatte drygt 39 miljoner kronor, eller mindre än en halv promille av Arlas omsättning.

Anställda

Ett annat mått på företagens storlek är antalet anställda. I tabellen nedan har företagen fördelats på några kategorier efter antalet helårstjänster under 2019.

Sju av företagen hade 1000 anställda eller fler. Drygt en fjärdedel hade färre än 20, och fem stycken saknade helt anställda. Som en referens kan nämnas att enligt SCB:s företagsregister har 0,4 promille av alla svenska företag 1 000 anställda eller fler. 98 procent har färre än 20 anställda och 72 procent har inga anställda alls. Antalet helårstjänster hos de 100 största ekonomiska fören-

Antal anställda (medeltal helårstjänster 2019)	Antal företag
10 000 och fler	3
2 000 - 9 999	3
1 000 - 1 999	1
100 - 999	22
20 - 99	43
1 - 19	23
0	5
Samtliga	100

➔ Du hittar också alla uppgifter på www.svenskkooperation.se/goda-affarer

⁶Arla är det enda företaget på listan som inte är en svensk ekonomisk förening. Arla är numera formellt ett danskt företag, med medlemmar i sju länder 2019. Sverige är det enskilda land som har flest medlemmar i Arla, drygt en fjärdedel av samtliga.

ingarna 2019 var 63 214 och hos de ömsesidiga företagen 14 396. Men i vissa företag var antalet medarbetare betydligt större än medeltalet helårstjänster, på grund av många deltids- och korttidsanställda. Det gör att de kooperativa och ömsesidiga företagen har uppskattningsvis närmare 100 000 personer anställda. För att få fram en mer exakt siffra på antalet anställda personer krävs dock en särskild kartläggning.

401 personer av de anställda hade olika ledande befattningar. 40 procent av dessa var kvinnor. I de ömsesidiga bolagen fanns 91 personer i företagsledningarna varav 53 procent var kvinnor.

Medlemmar

Räknat i antal medlemmar står familjen KF-Coop och konsumentföreningarna i särklass med 3,5 miljoner medlemmar. Därefter följer OK-föreningarna med en miljon medlemmar samt HSB-familjen med 650 000. Stockholms Kooperativa Bostadsförening följer på fjärde plats med 90 000 medlemmar. Dessa fyra konsumentkooperativa företag följs av producentkooperativet Södra

Skogsägarna med drygt 50 000 medlemmar.

Det minsta antalet medlemmar återfinns hos Göteborgs Fiskauktionsförening med tre organisationer i fiskerinäringen, varav en representerar säljare och två är köpare.

Medlemmarna representerades av 747 styrelseledamöter varav 30 procent var kvinnor.

Startår

Inte oväntat har många av dessa stora ekonomiska föreningar varit verksamma i många decennier.

I tabellen nedan framgår att 23 stycken har ett registreringsdatum hos Bolagsverket före 1930.

Men det är ingen tydlig övervikt för äldre företag, antalet är ganska jämnt fördelat över åren.

Undantagen som inte framgår tydligt av tabellen är två enskilda decennier. Dels 1920-talet då 12 av de ekonomiska föreningarna registrerades, dels 1990-talet med 23 registreringar. Bland de senare förekommer det att registreringsåret står för en ombildning av företag som funnits långt tidigare. Det senaste registreringsåret bland de 100 företagen är 2015⁷.

Registreringsår, Bolagsverket	Antal företag
före 1910	6
1910 - 1929	17
1930 - 1949	16
1950 - 1969	16
1970 - 1989	14
1990 - 2009	29
2010	2
Samtliga	100

⁷I de kooperativa familjerna gäller registreringsåret den gemensamma ekonomiska föreningen eller, där en sådan saknas, den som har det tidigaste registreringsdatumet.

Geografisk fördelning

De 100 företagen är väl spridda över landet, vilket syns nedan. Fördelningen mellan länen följer ganska väl befolkningsfördelningen. Mönstret är tydligt trots att antalet företag är litet. Två av länen med den minsta befolkningen, Gotland och Blekinge, samt Gävleborg finns dock inte repre-

senterade i listan. Familjerna och en del andra företag har verksamhet i alla eller flera län. Tre fjärdedelar, 17 stycken, av de 22 företagen med huvudkontor i Stockholms län är rikstäckande. Samtidigt har Skåne län två rikstäckande företag på listan och Västra Götaland ett.

Företagets huvudarbetsställe, län	Antal företag
Stockholms län	22
Skåne län	19
Västra Götalands län	18
Uppsala län	9
Hallands län	6
Dalarnas län	4
Västernorrlands län	4
Västerbottens län	4
Södermanlands län	2
Östergötlands län	2
Kalmar län	2
Jönköpings län	1
Kronobergs län	1
Värmlands län	1
Örebro län	1
Västmanlands län	1
Jämtland	1
Norrbottnens län	1
(Danmark)	1
Samtliga	100

Familjerna

De fem "familjerna" hör till de allra största kooperativa företagen. Vi har valt att redovisa dem som sammanhållna företag vilket de i många avseenden är. Alternativet skulle vara att behandla var och en av de 90 ingående ekonomiska föreningarna som ett enskilt företag. Men då skulle mångfalden på listan över de 100 största minska avsevärt. Uppskattningsvis skulle mellan hälften och två tredjedelar då höra till någon av familjerna.

Samtidigt är skillnaderna inom familjerna stora. Tabellen nedan visar hur stor del av varje familjs samlade omsättning som den största ekonomiska föreningen står för.

I fyra av de fem familjerna är en enskild ekonomisk förening helt dominerande. De flesta övriga bidrar endast marginellt till den samlade omsättningen.

Familj	Antal ek. för.	Den största ekonomiska föreningen	Andel av familjens omsättning 2019
KF-Coop och konsumentföreningarna	30	KF Ek. För.	83 % ⁸
HSB Riksförbund och de regionala HSB-föreningarna	27	HSB Stockholm Ek. För.	11 % ⁹
Lantmännen och lantmannaföreningarna	22	Lantmännen Ek. För.	>95 % ¹⁰
OK-föreningarna	6	OK Ek. För.	70 % ¹¹
Fonus Ek. För. och Begravningsföreningen Fonus Öst	2	Fonus Ek. För.	94 % ¹²

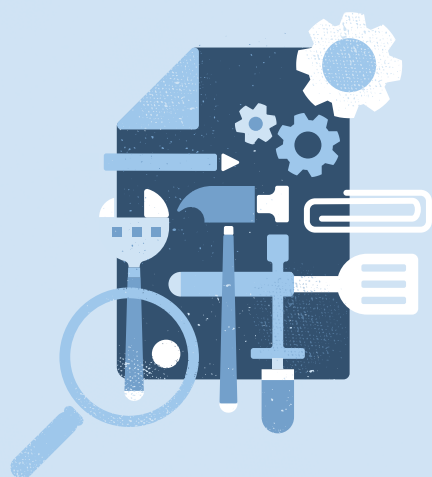
⁸ 35 923 000 tkr

⁹ 878 569 tkr

¹⁰ 48 523 000 tkr. Exakt uppgift om familjens totala omsättning saknas. De 21 lantmannaföreningarnas samlade omsättning motsvarar enstaka procent.

¹¹ 8 571 446 tkr

¹² 1 070 264 tkr

VAD GÖR DE STÖRSTA KOOPERATIVA FÖRETAGEN?

De fem "familjerna" och de andra mest kända kooperativa företag som nämndes i inledningen representerar ett fåtal branscher. För den som förknippar den kooperativa företagsformen enbart med dessa är bilden att formen har ett ganska smalt tillämpningsområde. Dit hör kanske också barnomsorg, tack vare de många exempel som finns.

Denna rapport visar dock tydligt att de 100 största ekonomiska föreningarna finns i många olika branscher och har många slags verksamheter¹³.

I tabellen nedan är företagen grupperade i sjutton verksamhetsfält som ordnats efter antalet företag 2019. Intrycket är att många centrala och grundläggande delar av livet och samhället är representerade. Samtidigt finns nästan två tredjedelar av företagen inom de fem vanligaste områdena.

¹³Alla svenska företag och arbetsställen ska ha minst en SNI-kod (Svensk Näringsgrensindelning) som beskriver den typ av verksamhet som bedrivs. SNI-koden sätts i samband med att företaget registreras, i samråd med Skatteverket. Principen är att den faktiska verksamheten i den aktuella juridiska personen ska styra branschklassningen. Det är troligen inte en tillfällighet att många av de ekonomiska föreningarna har en SNI-kod som inte verkar vara rättvisande. Till exempel har STIM placerats i "ljudinspelning och fonogramutgivning", Värmlandsschakt i "övrig verksamhet inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik" och Svensk Camping i "interessebevakning inom

branschorganisation". Vidare är olika ekonomiska föreningar med samma typ av verksamhet, bland annat skogsägarföreningar, klassade sinsemellan olika. Särskilt svårklassificerade verkar sådana ekonomiska föreningar vara som har företag som medlemmar och bedriver en verksamhet som ska komplettera och understödja medlemmarnas. I praktiken kanske inte detta är ett så stort problem. Men det går att se som tecken på att många ekonomiska föreningar driver en typ av verksamhet som är ovanlig i det övriga näringslivet.

De 100 största ekonomiska föreningarnas verksamhetsfält 2019	Antal företag
1. Jordbruk och livsmedelstillverkning – stödtjänster, förädling och partihandel	22
2. Energi – produktion och distribution	14
3. Transporter – gods och person	10
4. Utbildning – folkhögskola, grundskola och förskola	10
5. Vård, omsorg, boende och behandling	8
6. Bygg och anläggning – schakt o.d.	8
7. Samlingslokaler – kultur, kurs och konferens	6
8. Skogsbruk, virke och byggmaterial – produktion och handel	6
9. Bostäder	4
10. Upphovsrätt	3
11. Detaljhandel – livsmedel och drivmedel	3
12. Bank	1
13. Begravning	1
14. Besöksnäring, turism	1
15. Kultur och konstnärligt skapande	1
16. Reklam	1
17. Återvinning	1

Inom de flesta områdena har ekonomiska föreningar varit verksamma under många decennier. Men även inom sådana områden förekommer företag som är av senare datum och representerar nyare företeelser. Exempel är Sju Gårdar – en producentförening med ekologisk mjölk och klimacertifierade gårdar, Solivind El – ett brukarkooperativ för vindkraft (se vidare

nedan), Maskinringarna – som förmedlar lantbrukares tjänster med jordbruksredskap utanför den egna gården samt grundskolor och förskolor tillsammans med folkhögskolorna inom "Utbildning". Inom "Vård, omsorg, boende och behandling" har sedan 1990-talet relativt många företag tillkommit inom framför allt personlig assistans.

Några exempel

Förutom de stora relativt välkända kooperativa företagen som nämnts ovan finns andra företag på listan som många är bekanta med, men som kanske är mindre kända i sin egenskap av ekonomiska föreningar.

Här följer några företag som alla finns bland de största ekonomiska föreningarna. Beskrivningarna är hämtade från årsredovisningar, verksamhetsberättelser och hemsidor.

Folkteatern i Göteborg

*"Föreningar, organisationer och privatpersoner – alla kan bli medlemsombud för Folkteatern! Teatern är en ekonomisk förening och är unik som kulturinstitution pga kopplingen till sina medlemsorganisationer t ex fackförbund, hyresgäsföreningar och bildningsförbund."*¹⁴

Solivind El (Tidigare O2 El)

*"Som andelsägare producerar du egen el till självkostnadspris och gör samtidigt en rejäl insats för miljön. Delägarskapet ger medlemsskap i Solivind El Ekonomisk Förening – Sveriges största vindkraftskooperativ – med över 4 000 andelsägare som tillsammans äger nio högeffektiva vindkraftverk runt om i Sverige."*¹⁵

STIM

*"Stim, Svenska tonsättares internationella musikbyrå, är en upphovsrättsorganisation för musiskapare och musikförlag. Stim är en ekonomisk förening utan vinstintresse och med cirka 90 000 anslutna låtskrivare, kompositörer, textförfattare och musikförläggare (cirka 3000) världen över. Våra medlemmar har gett oss uppdraget att bevaka deras ekonomiska rättigheter och se till att de får betalt när deras musik spelas. Föreningsdemokratin är viktig för Stim. För att få rösträtt i den ekonomiska föreningen måste du enligt Stims stadgar vara medlem."*¹⁶

Taxi Stockholm

*"Taxi Stockholm 15 00 00 AB (Taxi Stockholm) ägs av Taxi Trafikförening u.p.a där 922 åkare är medlemmar. Vissa är enmansföretag och andra har anställda förare. ... Det är på föreningens stämma som styrelsen väljs. Serviceorganisationen arbetar på styrelsens uppdrag och tillhandahåller en beställningscentral och andra administrativa funktioner."*¹⁷

¹⁴ www.folkteatern.se, nov 2020.

¹⁵ "Bli delägare i ett vindkraftverk" på www.utellus.se.

¹⁶ www.stim.se, dec 2019.

¹⁷ Hållbarhetsredovisning 2018

Göteborgs Fiskauktion

"1970 beslutade Hamnstyrelsen att överlämna Fiskauktionen till näringen och då bildades Göteborgs Fiskauktionsförening. Föreningen skulle ägas av fisket, grossisterna, detaljisterna och konservindustrin."¹⁸

Falköpings Mejeri

"Falköpings Mejeri ägs av 156 mjölkbönder på och omkring Falbygden. Ett 25-tal är anslutna till föreningen KRAV®. ... I koncernen ingår de helägda dotterbolagen Grådö Mejeri AB, Västgöta Mjölkförädling och Västgöta Lagerterminal AB. ... Falköpings Mejeri ska skapa förutsättningar för ägarna att bygga en långsiktig mjölkproduktion. Målet är att skapa bästa möjliga avräkningspris för mjölkproducenten."¹⁹

Landshypotek Bank

"Som medlemsägda är Landshypotek Bank redan med organisationsformen nära kunderna. Medlemsnyttan, bland annat med utdelning av överskottet i banken och goda villkor, är central i bankens verksamhet. ... Som ägare av banken bestämmer medlemmarna bland annat om ändamål och inriktning för banken, liksom om den årliga utdelningen."²⁰

SCR Svensk Camping

"SCR Svensk Camping är en bransch- och medlemsorganisation för Sveriges camping- och stugföretagare. Vi stödjer våra medlemmars verksamhet genom affärs- och verksamhetsutveckling, nationell och internationell marknadsföring samt strategiskt arbete avseende branschens marknadsvillkor. Våra medlemmar finns över hela Sverige. Här finns allt från små familjeföretag, till stora campingresorts och olika kedjor."²¹

AkkaFRAKT i Skåne

"Välkommen till transportkoncernen där ägarna sitter bakom ratten. AkkaFRAKT ägs av egna företagare med ett engagemang utöver det vanliga. Därför kan du alltid lita på att vårt ord håller hela vägen."²²

¹⁸ "Om fiskauktionen" på www.gfa.se

¹⁹ "Om Falköpings Mejeri" på www.falkopingsmejeri.se

²⁰ "Landshypotek Ekonomisk Förening" på www.landshypotek.se

²¹ Årsredovisning 2018

²² www.akkafrakt.se dec 2019

Äppelriket Österlen

"Äppelriket Österlen är ett medlemsföretag som ägs av 94 fruktodlare runt om i Skåne, Blekinge, Småland och nu även en odling i Östergötland. Huvuduppgiften är att sälja och marknadsföra sina medlemmars frukt."²³

²³ www.appelriket.se, nov 2020.

FÖRETAGEN OCH MEDLEMMARNA

Samtidigt som de 100 företagen har samma juridiska form är det också en del som skiljer dem åt. Till det mest grundläggande i ett kooperativt perspektiv hör skillnader vad gäller typer av medlemmar och medlemmarnas roll. Sådana gör att företagen har olika förutsättningar och till stor del inte är jämförbara.

Medlemmarna i en ekonomisk förening kan vara privatpersoner, enskilda näringsidkare, företag eller andra typer av organisationer. I de flesta fall är det en av dessa kategorier som är och kan bli medlemmar i en specifik ekonomisk förening. Men i vissa finns flera slags medlemmar som har ett gemensamt behov eller intresse. Det förekommer också att olika typer av medlemmar har olika behov och intressen i olika delar av verksamheten²⁴.

En privatperson kan vara medlem som kund eller som anställd i föreningens verksamhet. Företag inklusive enskilda näringsidkare och organisationer kan som medlemmar sälja eller köpa varor eller tjänster i den ekonomiska föreningen. Organisationer kan vara medlemmar för att tillgodose sina medlemmars intressen som konsumenter eller som producenter, till exempel i de regionala och/eller nationella ekonomiska föreningarna inom de fem "familjerna". Det förekommer också organisationer som är medlemmar utifrån andra intressen.

Medlemmarnas behov tillgodoses med hjälp av varor eller tjänster. När det gäller varor som medlemmarna behöver kan den ekonomiska föreningen köpa in eller själv producera dessa. Om den driver detaljhandelstjänster ger den genom sina tjänster tillgång till de varor som är medlemmarnas egentliga behov. Inom vård, skola och omsorg är däremot tillgången till tjänster det primära. I tabellen nedan syns hur de 100 största ekonomiska föreningarna fördelar sig utifrån vilka typer av medlemmar de har. Kategorierna konsumenter, medarbetare och producenter anger vilken roll på den aktuella marknaden som ligger till grund för medlemmarnas intresse i den ekonomiska föreningen.

Typ av medlemmar	Antal företag 2019
Konsumenter	35
Konsumenter och andra intressenter	1
Medarbetare	3
Medarbetare och konsumenter	1
Producenter	56
Producenter och konsumenter	4

²⁴ Det gäller till exempel i de två bostadsrättsorganisationerna HSB – där dels fysiska medlemmar, dels bostadsrättsföreningar är medlemmar – och Riksbyggen – där organisationer är medlemmar utifrån olika intressen.

38 ekonomiska föreningar av de 100 på listan har privatpersoner, företag eller organisationer som medlemmar utifrån ett konsumentintresse. Här finns den absoluta merparten av det totala antalet medlemmar, ungefär 5 miljoner. Antalet personer, företag och organisationer är dock lägre eftersom många är medlemmar i flera ekonomiska föreningar. I totalt 10 av de ekonomiska föreningarna är organisationer medlemmar som företrädare för ett konsumentintresse.

Den ekonomiska föreningen kan också förädla, marknadsföra och sälja varor eller tjänster som medlemsföretag levererar. Eller tillhandahålla varor eller tjänster som medlemmarna behöver för sin produktion. 60 av de 100 företagen är till för att på det sättet vara till nytta för medlemmarna i deras egenskap av producenter. I ett fall är medlem-

marna kommuner och landsting och i ett annat producentorganisationer. Summan av antalet medlemmar i dessa företag är ca 200 000.

Vidare kan enskilda personer genom en ekonomisk förening driva ett företag som ger dem anställning. På listan finns 3 sådana företag som alltså drivs utifrån ett arbetstagar- och medarbetarintresse. Dessa har tillsammans färre än 100 medlemmar.

Sex av företagen har bland sina medlemmar två intressen representerade, utifrån uppdelningen i konsumenter, producenter och medarbetare. Dessutom finns två företag med producenter som medlemmar, av vilka vissa är köpare och andra säljare på en gemensam marknad.

Det är vanskligt att summera uppgifter om antal medlemmar. Exempelvis har HSB och Riksbyggen många likheter, men antalet medlemmar går inte att jämföra eftersom det i ena fallet gäller fysiska personer och i det andra organisationer. Skillnaden i antalet medlemmar speglar alltså inte företagens storlek. Tidigare nämndes också att en och samma person, företag eller organisation kan vara medlem i flera ekonomiska föreningar.

Verksamheten och medlemmarnas roll i den avgör hur många medlemmar en viss ekonomisk förening kan och bör ha. Medlemmarnas ekonomiska engagemang och deltagande i verksamheten varierar

stort mellan olika ekonomiska föreningar, mätt i exempelvis omsättning per medlem. Exempelvis är det skillnad på om medlemmarna är privatpersoner eller företag, varu- eller tjänsteproducerande, i offentlig eller privat sektor. Dessutom har bransch och icke-medlemmars deltagande i verksamheten stor betydelse. Det som förenar är att man som medlem har rätt att delta i styrningen av företaget och att man som grundregel bara kan vara medlem om man deltar i verksamheten. Med den nya lagen om ekonomiska föreningar är det dock möjligt att också ha så kallade investerande medlemmar.

Verksamhet och typ av medlem

Vi har konstaterat att en grupp av de största ekonomiska föreningarna är verksamma inom bostäder, livsmedelsförsörjning och energiförsörjning liksom inom utbildning, vård och omsorg, samlingslokaler och kulturskapande. Konsumenter, även kallade brukare, eller i vissa fall organisationer som företräder dem, är medlemmar.

Samtidigt finns näringarna jordbruk, skogsbruk, transporter samt bygg och anläggning representerade. Där är det producenter som har organiserat sig i ekonomiska föreningar för att underlätta och stärka sin näringsverksamhet och marknadsposition.

Den övergripande bilden är att ekonomiska föreningar som utför konsumenttjänster kopplade till dagliga behov drivs av enskilda konsumenter. Inom varuproduktion, företagstjänster och sådana konsumenttjänster som det enskilda hushållet använder mer sällan är det mestadels producerande företag som driver ekonomiska föreningar. Tabellen nedan visar hur de 100 största ekonomiska föreningarna fördelar sig på de olika aktuella verksamhetsfälten utifrån typen av medlemmar.

De 100 största ekonomiska föreningarna 2019 efter verksamhet och typ av medlemmar

Bransch/verksamhetsfält	Typ av medlemmar				
	Producenter	Konsumenter	Konsumenter (organisation)	Medarbetare	Multi
Besöksnäring /turism	1				
Bygg o anläggning	8				
Reklam	1				
Transporter	10				
Upphovsrätt	3				
Återvinning	1				
Samlingslokaler	2				4
Skogsbruk	5				1
Bostäder	1	2			1
Jordbruk o livsmedel	20	1			1
Omsorg, boende, daglig verksamhet	1	5		1	1
Energi	1	13			
Bank		1			
Detaljhandel		3			
Utbildning		6	2	2	
Begravning			1		
Kultur och konst			1		

Tabellen visar ett tydligt mönster. Något som inte framgår är att kategorierna producenter och konsumenter inte entydigt består av företag respektive privatpersoner och hushåll. Inom "Upphovsrätt" finns enskilda kulturutövare med som producenter av konstnärliga alster. Bland energiföretagen är det vanligt att den ekonomiska föreningen har både hushåll och företag som medlemmar i deras egenskap av elkonsumenter.

Vidare finns exempel som bryter mönstret i tabellen. Ett är Östra Bageriföreningen i Halmstad. Företaget drivs av brödkonsumenterna och tillgodoser genom brödtillverkning och försäljning i egna butiker deras dagliga behov.

När organisationer företräder konsumenterna i den ekonomiska föreningen handlar det ofta om konsumenttjänster som utnyttjas sällan. Exempel är Folkets Hus och Fonus.

Generellt är det vanligt med såväl brukardrivna (klienterna själva eller deras anhöriga) som medarbetardrivna företag bland de ekonomiska föreningarna inom vård, skola och omsorg. Bland de

100 största ekonomiska föreningarna 2019 finns tre medarbetardrivna företag, alla i den sektorn. Det är inte heller ovanligt att både brukare och medarbetare är medlemmar i en och samma ekonomiska förening. På listan finns assistanskooperativet Stugknuten där detta är fallet.

Kategorin "Mult" i inkluderar också två ekonomiska föreningar med producentmedlemmar, Biometria och Göteborgs Fiskauktionsförening, där någras intresse på marknaden är att sälja medan andras är att köpa.

Flertalet företag bland de 100 är konkurrensutsatta i sina respektive branscher, såväl inom offentliga och privata tjänster som inom varuproduktion. Men några har helt unika roller. Formen ekonomisk förening ser ut att ha valts utifrån sin ändamålsenlighet utifrån de behov som verksamheten ska tillgodose. Exempel är STIM, SAMI och Copyswede (ersättning till upphovspersoner och kulturutövare), Biometria (virkesmätning), HBV (inköpscentral för kommunala bostadsbolag), Sinfra (inköpscentral för energi- och VA-företag) och Göteborgs Fiskauktionsförening.

DE ÖMSESIDIGA BOLAGEN

Ömsesidiga bolag är en juridisk form som i Sverige förekommer endast inom försäkringsverksamhet. Både livförsäkring och sakförsäkring kan organiseras i den formen. Några av Sveriges största försäkringsbolag är ömsesidiga.

Alla ömsesidiga bolag är skyldiga att lämna sin årsredovisning till Bolagsverket. Totalt var det enligt SCB 81 stycken som var aktiva 2019. Av dessa hör hörde 36 till de nio riksomfattande företag och företagsfamiljer som vi kartlagt. De övriga är lokala och har enligt några stickprov som mest en omsättning på ca 10 miljoner kronor.

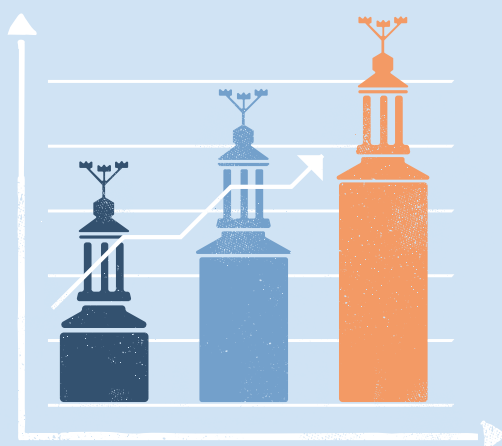
Folksam som är det största företaget består av två ömsesidiga bolag, Folksam Liv och Folksam Sak. I Länsförsäkringsgruppen ingår 23 lokala ömsesidiga bolag medan Dina Försäkringar består av 5 lokala ömsesidiga bolag. Det är vanligt att de

ömsesidiga bolagen enskilt såväl som gemensamt inom en familj driver delar av verksamheten i helägda aktiebolag.

Inom skadeförsäkring är Länsförsäkringar det största av alla svenska försäkringsbolag räknat i premieinkomst²⁵. Folksam och Dina Försäkringar kommer på tredje respektive sjätte plats. Inom livförsäkring hade Folksam, Skandia och Alecta de klart största inbetalda premierna av alla försäkringsbolag.

Summan av de nio stora ömsesidiga försäkringsbolagens och familjernas premieintäkt (sakförsäkring) och premieinkomst (livförsäkring) 2019 var 193 miljarder kronor. De hade drygt 14 000 anställda.

²⁵ Försäkringar i Sverige 2010-2019, Svensk försäkring 2020.

DET KOOPERATIVA SVERIGE ÄR ÄNNU STÖRRE

En slutsats av denna kartläggning är att om man letar Kooperation i Sverige så hittar man väldigt mycket hos de ekonomiska föreningarna. Det gäller såväl antalet företag som bredden av verksamheter och människor, företag och organisationer som är involverade, vilket visat sig bland de 100 största i denna rapport.

När vi sedan vidgar kartan till samtliga ekonomiska föreningar växer inte bara antalet utan även mångfalden. I november 2019 var 8 000 ekonomiska föreningar registrerade som aktiva företag hos SCB²⁶. Utifrån kartläggningen kan vi dra slutsatsen att runt 98 procent av dessa har en lägre omsättning än det minsta företaget på listan, ca 39 miljoner kronor.

²⁶ Samtidigt var 21 000 bostadsrättsföreningar registrerade som aktiva företag. Enligt SCB var bostadsrättsföreningarnas sammanlagda intäkter 50 miljarder kronor år 2015. Källa: SCB, Företagsregistret respektive Statistikdatabasen, Resultatredovisning för icke-finansiella bolag, bostadsrättsföreningar, mnkr.

Bland dessa finns bland annat de flesta kooperativa förskolorna. Tack vare att de är många var det 26 procent av barnen i fristående förskolor år 2019 som gick i en föräldra- eller personalkooperativ förskola²⁷. Tillsammans har de alltså en "marknadsandel" som är helt jämförbar med de stora kooperativa företagens delar av sina marknader.

Det finns många anledningar att tro att de mindre ekonomiska föreningarna fungerar annorlunda än de större. De har en annan profil i fråga om branscher och medlemskategorier. En stor del av dem har startat från 1980-talet och framåt. Vi kan inte utesluta att vissa av dem har svagare kooperativa drag än de större i allmänhet har. Samtidigt kan många små ekonomiska föreningar tvärtom vara kooperativa föredömen vad gäller delaktighet och styrning.

De riktigt stora kooperativa företagen har mestadels växt genom samarbete mellan mindre företag. Typen av verksamhet, marknader med mera har gett förutsättningar för detta. Antingen har kooperativa föreningar bildats självständigt och senare valt att ansluta sig till ett samarbete. Eller också har nya kooperativ fötts på initiativ av en nationell eller regional organisation. Skalfördelarna ut att finnas inom varuhandel, varuproduktion samt bostadsbyggande och -förvaltning. När det gäller annan tjänsteproduktion är fördelarna inte

lika uppenbara. Här kan argumenten för att värna det småskaliga väga tyngre. Det gäller många av de nyare tjänsteproducerande ekonomiska föreningarna. Även bland de äldre är det många som inte samverkar i fasta former. Samtidigt behöver inte ett samarbete handla om att uppnå direkta skalfördelar. Många små ekonomiska föreningar efterlyser idag samarbete för ömsesidig nytta, kring allt från erfarenhetsutbyte till affärer.

I inledningen motiveras varför kartläggningen har avgränsats till de ekonomiska föreningarna. Med stor sannolikhet hittar vi det mesta av det kooperativa Sverige hos dessa. Men det hindrar inte att det finns andra typer av företag och juridiska former som har kooperativa drag. Det handlar om ömsesidiga företag, kundägda företag, personalägda företag, kedjeföretag, samfälligheter, (ideella) föreningar med (delvis) ekonomisk verksamhet och (delvis) ekonomiskt syfte samt flerintressent-ägda företag med allmännyttigt syfte (bland annat ett antal så kallade gemenskapsföretag efter den brittiska förebilden community business). Ett visst släktskap har även sparbanker och verksamhetsdrivande stiftelser. Dessutom finns företag som inte så lätt låter sig klassificeras. Det är inte osannolikt att ett antal företag i andra juridiska former än ekonomisk förening hör hemma på listan över de största kooperativa företagen.

²⁷ Baserat på statistik över Barn och grupper i förskolan 2019, Sveriges Officiella Statistik, tabell 3, www.skolverket.se.

Mer verksamhet och större värden

En annan sida av frågan om hur stort det kooperativa Sverige egentligen är handlar om hur alla de företag som är medlemmar i ekonomiska föreningar ska betraktas och räknas.

I ekonomiska föreningar där företag är medlemmar finns det en stor sammanlagd ekonomisk verksamhet i medlemsföretagen som inte syns i den ekonomiska föreningens redovisning. Ändå kan den ekonomiska föreningen vara mycket viktig eller helt avgörande för medlemsföretagets verksamhet och intäkter. Vore det en koncern skulle koncernredovisningen ha en mycket större omslutning än vad den ekonomiska föreningen har. Detta illustrerar en avgörande skillnad mellan strukturer som är byggda på samarbete om en gemensam verksamhet och sådana som är grundade på ägande. En del invanda begrepp och synsätt behöver ställas på huvudet, när vi tittar på kooperativa företag, eftersom vi är vana att betrakta företag som ägda uppifrån och ned.

Ett exempel på detta är Taxi Stockholm som i den ekonomiska föreningen 2019 hade en omsättning på 539 miljoner kronor samtidigt som intäkterna

av de transporter som utförts i de anslutna åkerierna uppgick till drygt 2,2 miljarder kronor²⁸.

Ett annat exempel är Värmlandsschakt som har 106 entreprenadföretag och transportföretag som medlemmar. Man marknadsför sig som ett sammanhållet företag, samtidigt som alla medlemmar presenteras på hemsidan. Den ekonomiska föreningen har 15 anställda. På hemsidan anges att Värmlandsschakt har 450 medarbetare, vilket syftar på medlemsföretagen tillsammans.

Medlemmar i ekonomiska föreningar förfogar även över betydande ekonomiska tillgångar kopplat till medlemskapet. Det kan illustreras av det samlade marknadsvärdet på alla HSB-lägenheter. Det uppskattas till över 600 miljarder kronor²⁹. Motsvarande gäller förstås även Riksbyggen. Ett annat liknande exempel är de samlade skogstillgångarna hos medlemmarna i skogsägarföreningarna.

Omfattande verksamheter och tillgångar är alltså knutna till och beroende av en ekonomisk förening. Slutsatsen blir att de ekonomiska föreningarnas och Kooperationens samhällsekonomiska betydelse är ännu större än vad den här rapporten visar.

²⁸ www.taxistockholm.se, nov 2020.

²⁹ HSB hållbarhetsredovisning 2018

Ekonomiska föreningar, uppgifter enligt ÅR 2019

Företag	Antal anställda	Omsättning (tkr)
ARLA	19 174	110 428 000
LANTMÄNNEN	10 250	48 523 000
KF OCH KONSUMENTFÖRENINGARNA	13 092	43 419 000
SÖDRA SKOGSÅGARNA EKONOMISK FÖRENING	3 126	23 183 000
OK-FÖRENINGARNA	1 653	12 243 497
HSB RIKSFÖRBUND OCH HSB-FÖRENINGARNA	3 386	8 025 000
RIKSBYGGEN EKONOMISK FÖRENING	3 070	7 663 696
SKOGSÅGARNA MELLANSKOG EKONOMISK FÖRENING	218	3 571 324
NORRA SKOGSÅGARNA EK. FÖR.	385	2 769 604
HUSBYGGNADSVAROR H.B.V. FÖRENING U.P.A.	39	2 696 843
FÖREN SV TONSÄTTARES INTERN MUSIKBYRÅ /STIM/	137	2 366 382
NORRMEJERIER EKONOMISK FÖRENING	572	2 075 289
SVERIGES STÄRKELSEPRODUCENTER, FÖRENING U.P.A.	550	1 898 698
SYDGRÖNT EKONOMISK FÖRENING	132	1 816 357
SKOGSÅGARNA NORRSKOG EK. FÖR.	301	1 790 841
SKÅNEMEJERIER EK FÖR	0	1 657 542
FALKÖPINGS MEJERI EKONOMISK FÖRENING	122	1 446 607
FONUS EK FÖR OCH FONUS ÖST	769	1 137 649
GÖTEBORGS LASTBILCENTRAL EK FÖR, GLC	75	994 401
SINFRA, SVENSK INKÖPSCENTRAL FÖR INFRASTRUKTUR EK FÖR	7	969 390
VARASLÄTTENS LAGERHUS EK.FÖR	35	926 851
AKKAFAKT I SKÅNE EK FÖR	50	821 394
LANDSHYPOTEK, EK. FÖR.	199	815 000
STOCKHOLMS KOOP.BOSTADSF.,KOOPERATIVHYRESRÄTTSF	139	755 688
ÖRNFRAKT EKONOMISK FÖRENING	44	751 244
KRISTIANSTADSORTENS LAGERHUSFÖRENING EK FÖR	34	692 887
VÄRMLANDSSCHAKT EKONOMISK FÖRENING	15	687 088
BIOMETRIA EK. FÖR.	829	669 468
NÄRKEFRAKT EK. FÖR.	56	651 699
TAXI GÖTEBORG EKONOMISK FÖRENING	62	641 939
VALLBERGA LANTMÅN EK FÖR	40	634 100
FLEXILAST EKONOMISK FÖRENING	51	561 366
TAXI TRAFIKFÖRENING U.P.A.	283	539 621
SVENSKA ODLARLAGET EK.FÖR.	12	484 082

Företag	Antal anställda	Omsättning (tkr)
GÖTEBORGSKOOPERATIVET FÖR INDEPENDENT LIVING, CIL EK. FÖR.	955	480 391
GÖTEBORGS FISKAUKTIONSFÖRENING, EK FÖR	15	431 598
VÄXA SVERIGE EKONOMISK FÖRENING	318	426 168
HML HAGA-MÖLNDAL LASTBILCENTRAL EK FÖR	22	405 060
MÄSTER GRÖN EK. FÖR.	54	364 340
BJÄRE KRAFT, EK FÖR	62	362 813
SVENSKA MÖTEN EKONOMISK FÖRENING	28	348 184
SVENSKA ARTISTERS OCH MUSIKERS INTRESSE- ORGANISATION (SAMI),EK.FÖR	71	296 869
ÖSTSCHAKT EK FÖRENING	9	277 446
MELLANSVENSKA ODLARE EK. FÖR.	38	263 291
COPYSWEDE EK. FÖR.	19	241 706
UPPLANDS ENERGI EKONOMISK FÖRENING	44	238 773
1100 MARKETING EKONOMISK FÖRENING	0	235 812
SÖDRA HALLANDS KRAFT EKONOMISK FÖRENING	47	221 412
BOO ENERGI, EKONOMISK FÖRENING	39	216 270
UPPLANDS SCHAKT EK FÖR	3	210 698
KOMPIS ASSISTANS, EKONOMISK FÖRENING	323	188 225
GÅSENE MEJERIFÖRENING EKONOMISK FÖRENING	37	184 932
ÖSTRA BAGERIFÖRENINGEN I HALMSTAD EKONOMISK FÖRENING	146	178 647
VÄSTFRAKT EK. FÖR.	27	168 540
ÄPPELRIKET ÖSTERLEN EKONOMISK FÖRENING	32	167 968
SYDSCHAKT EK FÖR	14	151 160
U-SCHAKT EK FÖR	4	149 745
MASKINRING SÖRMLAND EKONOMISK FÖRENING	5	141 788
NÄTRAÄLVENS VIRKESFÖRSÄLJNINGSFÖRENING UPÄ	12	140 457
ALE EL EKONOMISK FÖRENING	33	134 320
GÖTENE ELFÖRENING EK. FÖR.	48	131 877
KOOPERATIVET HAND I HAND EKONOMISK FÖRENING	230	121 027
GLADA BONDEN EKONOMISK FÖRENING	0	119 485
FÖRENINGEN FOGDARÖD OMSORG, VÅRD & UTBILDNING UTAN PERSONLIGT ANSVAR	152	116 770
KVÄNUMSBYGDENS ENERGI EKONOMISK FÖRENING	20	112 670
EKONOMISKA FÖRENINGEN FOLKETS HUS I SUNDSVALL	94	103 992
NOSSEBROORTENS ENERGI EK FÖRENING	16	88 877
KOOPERATIVET STUGKNUTEN EKONOMISK FÖRENING	137	87 179

Företag	Antal anställda	Omsättning (tkr)
UMEÅ FOLKETSHUSFÖRENING UPA	81	85 244
VARBERGSORTENS ELKRAFT EK.FÖR.	25	79 600
MASKINRING SMÅLAND, EKONOMISK FÖRENING	3	71 250
BRITTEDALS ELNÄT EKONOMISK FÖRENING	9	65 078
BERGENDAL MEETINGS, EKONOMISK FÖRENING	50	65 067
SYDÖSTBAGERIERNA, EKONOMISK FÖRENING	32	64 524
GLUNTENS MONTESSORISKOLA EK FÖR	80	63 138
FOLKTEATERN I GÖTEBORG EK.FÖR.	66	62 704
BAMBI EKONOMISK FÖRENING	150	62 416
ÖSTRA GREVIE FOLKHÖGSKOLEFÖR UPA	61	60 724
JÄMTLANDS-ÖSTERSUNDS BILÄGARES INKÖPSFÖR EK FÖR	7	59 966
JUKKASJÄRVI SOCKENS BELYSNINGSFÖREN UPA	6	57 871
VINDEL FRAKT EK. FÖR.	2	57 589
KOOPERATIVET LILA EKONOMISK FÖRENING	100	57 461
STRÄNGNÄS MONTESSORISKOLA EKONOMISK FÖRENING	88	56 651
VARA ENERGI EK. FÖR.	15	54 907
KALMAR-ÖLANDS TRÄDGÅRDSPRODUKTER EK.FÖREN	14	52 604
RECIPO EKONOMISK FÖRENING	5	49 817
BYGGNADSFÖRENINGEN VI FÖRENADE EK FÖREN	10	48 946
SCR SVENSK CAMPING EKONOMISK FÖRENING	13	48 192
MASKINRINGEN MÄLARDALEN EKONOMISK FÖRENING	2	48 092
SÖDERTÖRNS FRISKOLA EKONOMISK FÖRENING	52	47 683
BYGGNADSFÖRENINGEN FOLKETS-HUS EK FÖR I TROLLHÄT	32	46 464
PERSONALKOOPERATIVET INAGÅRDEN EK. FÖR.	42	46 246
SOLIVIND EL EKONOMISK FÖRENING	0	43 801
LUND INTERNATIONAL SCHOOL EK. FÖR.	49	42 405
SJU GÅRDAR EKONOMISK FÖRENING	0	41 547
BÖSKOLANS FRISKOLA EK.FÖR.	47	41 164
KULLAVIKS MONTESSORISKOLA EKONOMISK FÖRENING	60	41 126
SVALÖVS MONTESSORI EKONOMISK FÖRENING	53	40 828
LANDSKRONA MONTESSORIFÖRENING EK.FÖRENING	58	39 772
CARLBORGSÖNS GÅRD/ VÄSTANVIKS FOLKH.SKOLA EK FÖR	41	39 524

Ömsesidiga försäkringsbolag 2019

Företag	Antal anställda	Nettoomsättning (tkr)
Folksam	3 944	55 543 000
Alecta	356	52 776 000
Länsförsäkringsgruppen	7 200	43 490 000
Skandia	1 998	35 608 000
Dina Försäkringar	431	2 287 710
Patientförsäkringen LÖF	167	1 450 000
Bliwa Livförsäkring	148	849 591
PRI Pensionsgaranti	90	440 200
Sveland Djurförsäkringar	62	391 322

